

QUÈ ENS APORTA EL MODEL PORTUGUÈS, PER REFLEXIONAR SOBRE LA NOSTRA SITUACIÓ EDUCATIVA ACTUAL.

Des de la perspectiva des docents jubilats, que d'experiència no ens en falta, aquests darrers temps han passat algunes coses que ens han fet reflexionar. Tres qüestions molt diferents però amb un nexa comú, potser a vegades no veiem relacions que tenim al davant.

En el Grup d'Educació de RELLA (Associació de mestres i professors jubilats) darrerament hem parlat de l'Educació a Portugal, país germà que tenim a prop de cultura, economia i tradicions semblants. Gràcies al grup coordinador la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC) que ens van venir a explicar la seva experiència en un viatge de treball que van fer a Lisboa i Porto vam conèixer el funcionament dels sistema educatiu portuguès actual.

A mesura que ens explicaven temes de currículum, d'escola inclusiva, del temps del migdia, i d'extraescolars, de la participació de docents, alumnes, universitats i del paper dels municipis en el projecte educatiu de país per una escola pública i gratuïta. Vam quedar al·lucinats: 1.000 km de distància, una societat, cultura i economia semblants i descobrim un model de pràctica educativa nou, innovador i singular, no cal anar a Finlàndia, on tot el seu context és molt diferent al nostre, els tenim al costat i nosaltres sense saber-ho.

Per conèixer més la situació educativa portuguesa mireu aquests dos vídeos clars i didàctics: [Las claves del éxito educativo en Portugal](#) i [La inclusión en el sistema educativo portugués](#) i llegiu al llibre [ESCOLA A TEMPO INTEIRO](#).-l'experiència de Portugal en educació a temps complet-. de Sarai Samper. Per si no teniu prou temps o ganes, hi ha un article resum al Blog de Transformar l'Educació de la FMRPC al Diari de l'Educació: [Cap a un currículum base: l'experiència de Portugal](#).

Un cop llegits o visionats podem gaudir del canvi que tenim al nostre costat i començar a reflexionar com s'ho han fet per donar la volta a un sistema educatiu en tan poc temps i amb l'implicació de tota la societat portuguesa donant la volta als resultats i indicadors internacionals educatius del país i finalment el més important: com podem exportar els seu model d'èxit cap aquí.

Bé, per un costat tenim la revolució educativa i vital de Portugal i per casa nostra una Conselleria que no sap a on va, que no és capaç de pactar amb la comunitat educativa els temes que preocupen a la població catalana. Com deia un amic meu: aquesta Conselleria ha aconseguit posar a tothom en contra seva: progressistes, reaccionaris, passotes, innovadors, sindicats, entitats, associacions, directors de centres, famílies i alumnes de totes les etapes educatives. Crec que ja no en queden més, tothom en contra.

Dins d'aquest panorama conflictiu de l'educació catalana tenim dues situacions que també mereixen una reflexió important, ja que ens fan repensar on som i a on anem.

Per un costat tenim la crisi de [l'Associació de Mestres Rosa Sensat](#), puntal de la renovació pedagògica dels anys 60-80, recordeu les seves escoles d'Estiu, on molts dels docents ara ja jubilats, no només d'aquí sinó de tot l'Estat Espanyol, es van formar en una manera d'educar i

organitzar les escoles i l'educació, que va canviar el panorama educatiu del país. Ara plantegen un procés obert de reflexió sobre el futur de l'Associació que anomenen "**Repensem-nos**" i que ja han fet dues trobades i en queden 4 fins a la primavera de l'any que ve.

Per l'altre tenim [EL CLAM EDUCATIU](#), col·lectiu de professionals de l'educació que **volen ser una veu crítica i constructiva, que contribueixi a despolaritzar el debat educatiu** i que promogui el disseny i la implementació de polítiques educatives que prioritzin l'interès dels infants i els adolescents. Heus així com es defineixen i que ha sortit fa poc a l'opinió pública, amb un manifest on demana adhesions (ara ja en tenen 220). Veurem si aquest col·lectiu s'obre a la comunitat educativa i permet la participació activa i democràtica i no només adherir-se als seus principis que han creat un grup impulsor de 16 persones. Esperem que tothom pugui participar-hi i que sigui un col·lectiu obert i viu.

Una associació històrica en crisi i un col·lectiu que acaba de néixer; perquè no intentem superar les diferències i buscar espais de confluència. Modernitzar i donar a conèixer el treball i les infraestructures que té Rosa Sensat: Biblioteca, formació i assessoraments, publicacions, revistes: Infància i Perspectiva Escolar, premis de pedagogia i un espai molt gran i difícil de mantenir i que cal obrir a tot el teixit educatiu de Barcelona i del país. Fem d'aquest espai un **espai obert** a tota la comunitat educativa i a totes les entitats, associacions i moviments co-gestionat per tots ells.

Mirem de buscar sinergies, punts d'unió i no fem del món educatiu i de les seves entitats i associacions un regne de taifes. Que si ets de la Bofill, que si ets dels sindicats, que si ets de la fede, què si ets d'Axia, què si ets.... jo que sé d'on sóc, ja et posen sempre l'etiqueta d'entrada.

Perquè no fem com a Portugal i ens ajuntem i busquem el que tenim en comú, **practiquem la cultura de la participació entre iguals, del pacte i el diàleg** i anem construint un espai educatiu on tothom si senti representat. Un espai de reflexió i de debat sense velles rencúnies.

Però això no ho podem fer sols, necessitem que les administracions educatives: Conselleria, Diputació i Ajuntaments també s'impliquin en aquest projecte, creant un clima de convivència, pacte i diàleg que fins ara no hem vist per part del Departament d'Educació. Potser hem de començar per baix fent xarxes educatives de barri, municipi o ciutat i anar teixint un tapís educatiu sense lluites ni enveges, fer un projecte comú de país: fer una educació millor pel nostres infants i joves. Ens hi hem de posar tots en un canvi d'actitud radical, deixar velles rencúnies i buscar un nou marc de relacions entre les administracions i les entitats, els agents educatius i la comunitat educativa.

Aquest és el repte i nosaltres com a mestres jubilats hi posarem el nostre granet de sorra perquè arribem a un projecte, que partint de l'entorn proper i el municipi vagi anant de baix a dalt, a contracorrent del que s'ha fet fins ara. Trobem-nos, parlem, discutim i mirem d'arribar a pactes i acords de consens, però per fer-ho cal deixar de ser extremistes, exclusius i dogmàtics, cal obrir la paradeta. Ens hi veiem en cor? La llavor ja està llençada, ara l'hem de recollir entre tots. Ja sabeu que podeu comptar amb tot el nostre suport i treball, de temps en tenim de sobres...

Bon Nadal i millor i més constructiu i pactista any nou

Quim Lázaro i 9 membres més del grup d'Educació

Grup d'Educació de RELLA

11/12/2022

